

Samtök
verslunar og
þjónustuSamtök
fjármálafyrirtækjaSamtök fyrirtækja
í sjávarútvegi

Forsætisráðuneytið
Stjórnarráðshúsinu við Lækjartorg
Lækjargötu
101 Reykjavík

sent á samráðsgátt

Reykjavík, 15. mars 2021

Efni: Umsögn um stefnu um gervigreind

Samtök atvinnulífsins, Samtök iðnaðarins, Samtök ferðaþjónustunnar, Samorka, Samtök fjármálafyrirtækja, SVP – Samtök verslunar og þjónustu og Samtök fyrirtækja í sjávarútvegi, hér eftir sameiginlega nefnd samtökin, hafa tekið til umsagnar ofangreint mál sem birt var á samráðsgátt stjórnvalda 1. mars 2021. Samtökin fagna því að stjórnvöld móti stefnu um þetta mikilvæga málefni en hafa eftirfarandi athugasemdir við fyrirbyggjandi vinnuskjal.

1. Inngangur

Gervigreind og nýting hennar á sér þegar nokkra sögu, m.a. á Íslandi. Í dæmaskyni má nefna gervigreind tölvuleikja hjá CCP og gervigreind í geimvísindum hjá NASA sem dr. Ari Kristinn Jónsson tölvunarfræðingur á meðal annara verulegan heiður af. Þá hefur talsverð þróun verið í gervigreind í verslun og þjónustu og tók hún mikinn kipp á síðastliðnu ári þegar finna þurfti nýjar samskipta- og söluleiðir vegna takmarkana í kjölfar Covid19 faraldursins. Vætanleg stefna talar þannig inn í veruleikann og reynslu sem þegar hefur byggst upp og ástæða er að horfa til. Hinn þátturinn er síðan framtíðarsýn okkar og stefna. Í því samhengi er mikilvægt að horfa til þeirrar vinnu sem nágrannalönd okkar eru með í gangi enda erum við ekki að finna upp hjólið í þessu frekar en öðru. Sem dæmi má nefna hvernig **Dansk Industri styður við tækifæri¹** fyrirtækja til að nýta gervigreind í framleiðsluferlum með fræðslu og þekkingarmiðlun. Með þetta í huga er mikilvægt að leggja áherslu á gervigreind sem hluta af og viðbót við núverandi framleiðslu- og þjónustuferla sem öll fyrirtæki geta nýtt, jafnframt því sem hún verður grunnur að nýrri framleiðslu og þjónustu. Því er jákvætt að ein stoð stefnunar sé að styðja við þróun og innleiðingu tækni gervigreindar í íslensku atvinnulífi (4. hluti – B. liður)

2. Gildi

Í stefnudrögum má finna tillögur að gildum varðandi gervigreind. Að mati samtakanna er mikilvægt að þar verði bætt við jöfnu virði allra í samfélaginu og að unnið sé markvisst og á skilvirkan hátt að því að tryggja að mannleg hlutdrægni, jafnvel fordómar (e. bias), skili sér ekki inn í gervigreindina. Almennt á að ganga út frá því að sú löggjöf sem við búum við á sviði mannréttinda, persónuverndar, meðferð upplýsinga o.s.frv. nái utanum nýtingu gervigreindar eins og annarra þátta í samfélaginu og því eigi ekki að koma upp sérstökum reglum eða eftirliti.

3. Samkeppnishæfni Íslands

Að mati samtakanna skortir umfjöllun um samkeppnishæfni Íslands í samhengi við gervigreind. Í þessum efnum eins og öðrum er mikilvægt að almenn umgjörð, stuðningur og hvatar séu fyrir hendi og þá horft til reynslunnar hingað til. Hvar ætlar Ísland að staðsetja sig í gervigreindarmálum í samanburði við önnur lönd og hvernig ætlum við að tryggja samkeppnishæfni okkar? Samtökin telja að þetta ætti að vera ein af grunnstoðum stefnunnar og þá einnig hvernig hægt sé að nýta gervigreind til að efla samkeppnishæfni atvinnulífsins og útflutningstekjur enn frekar, t.d. á sviði hugverkaíðnaðar og með bættri nýtingu í netviðskiptum almennt. Í þessu ljósi ætti einnig að skoða hvaða jákvæðu áhrif gervigreind muni hafa á framleiðni vinnuafis.

¹ <https://itl.dk/artikel/robotter-og-automatisering/ny-garage-vil-udvikle-dansk-kunstig-intelligens>

Samtök
fjármálafyrirtækja

Samtök fyrirtækja
í sjávarútvegi

Við mótun stefnunnar er mikilvægt að horfa til þeirra landa sem við berum okkur saman og kanna hvað við getum notað sem fyrirmynd fyrir okkar stefnu.

Í vinnuskjalinu er talað um að styrkja Rannsóknarsjóði. Að mati samtakanna þarf jafnframt að leggja áherslu á styrkingu Tækniþróunarsjóðs sem gegnir mikilvægu hlutverki í að efla nýsköpun í atvinnulífi og við þróun og innleiðingu gervigreindar á komandi árum og að sú endurskoðun sem nú fer fram á sjóðnum tryggji einnig víðari sýn á skilgreiningu nýsköpunar en nú er, sbr. umsögn SVP sem fram kom vegna endurskoðunar laga um Tækniþróunarsjóð nýlega.

Í vinnuskjalinu er spurt „hvað þarf til svo íslenskt atvinnulíf geti að fullu nýtt tækni gervigreindar?“ Á þessu stigi er rétt að leggja áherslu á að þekking á gervigreind og miðlun hennar er lykilþáttur þess að tryggja að íslenskt atvinnulíf geti og muni nýta tækni gervigreindar. Því er mikilvægt að styðja enn frekar við menntun á þessu sviði og hvetja til samstarfs milli menntastofnana og atvinnulífs á sviði gervigreindar. Í því samhengi er mikilvægt að horfa jafnt til iðn- og tæknimenntunar og menntunar á háskólastigi.

4. Stoðir stefnu Íslands um gervigreind

Í 4. hluta stefnudraganna er fjallað um hugmyndir að grunnstoðum stefnunnar og eins og áður segir er jákvætt að horft er til þess að hvetja og styðja við þróun og innleiðingu gervigreindar. Hér þarf þó að afmarka nánar gervigreind í íslensku atvinnulífi og hvernig hvatningu til íslenskra fyrirtækja til að þróa og innleiða gervigreind verður háttáð. Sjá má fyrir sér stafrænan vettvang, klasa, til að tengja atvinnulíf, háskóla og rannsóknarsamfélagið. Þegar kemur að menntun og auknu vægi og tengingu við gervigreind og tækni á öllum stigum menntakerfisins þarf að skoða það í tengslum við nauðsynlega stefnumótun menntakerfisins á sviði stafrænnar hæfni almennt, þ.m.t. að tengja það við eflingu upplýsingalæsis og enn frekari uppbyggingu háskólamenntunar á sviði stafrænnar tækni.

Virðingarfyllt,

f.h. Samtaka atvinnulífsins,

Heiðrún Björk Gísladóttir

f.h. Samtaka iðnaðarins

Sigríður Mogensen

f.h. SVP - Samtaka verslunar og þjónustu

Þórunn K. Jónsdóttir

f.h. Samorku

Baldur Dýrfjörð

f.h. Samtaka fjármálafyrirtækja

Jóna Björk Guðnadóttir

f.h. Samtaka ferðaþjónustunnar

Gunnar Valur Sveinsson

f.h. Samtaka fyrirtækja í sjávarútvegi

Heiðmar Guðmundsson